

Vraag Anne-Floor Dekker, D66

Deze week kwam in het nieuws dat vrouwelijke statushouders in veel gemeenten nog steeds minder vaak aan een baan worden geholpen dan hun echtgenoten en daarmee ook eerder uit beeld raken bij de gemeente. Herkent het college dit beeld en op welke manier zet Haarlem zich in om vrouwelijke statushouders te begeleiden naar betaald werk?

Ter achtergrondinformatie:

In februari 2018 is het Rapport van Kennisplatform Integratie & Samenleving: 'Mind the Gap: barrières en mogelijkheden voor de arbeidsparticipatie van vluchtelingenvrouwen uitgekomen' (<https://www.kis.nl/publicatie/barrieres-en-mogelijkheden-voor-arbeidsparticipatie-vluchtelingenvrouwen>). Hierin worden een aantal aanbevelingen gedaan, om vrouwen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden en activeren naar werk:

- A. Eén van de belangrijke aanbevelingen die wordt gedaan is dat de begeleider/klantmanager van de statushouder voldoende kennis moet hebben om *cultuur- en gendersensitief* te kunnen werken. De aanwezigheid van een begeleider die vanuit zijn/haar eigen culturele achtergrond een brug kan slaan tussen de achtergrond van de vrouw en de Nederlandse samenleving is een succesfactor. De begeleider kan ook als *rolmodel* fungeren.
- B. Daarnaast is het belangrijk om de na reizigers (wanneer dit vrouwen zijn) niet uit het oog te verliezen; zodat ook zij volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen
- C. Ook is het belangrijk om vrouwen bewust te maken en te informeren over rechten, plichten en participatie(kansen) in de Nederlandse samenleving. Er kunnen interventies worden ingezet gericht op het verstrekken van informatie, empowerment en bewustwording.
- D. Daarnaast is het belangrijk dat de verschillende partijen (gemeenten, maatschappelijke organisaties, migrantenorganisaties en vrijwilligersorganisaties) elkaar kunnen aanvullen en versterken

Antwoord wethouder

Ja, de gemeente herkent dit beeld. De gemeente Haarlem voert een generiek beleid. We bieden ondersteuning op maat voor werkzoekenden. In de praktijk hebben de verschillende doelgroepen van de Participatiewet specifieke behoeften en proberen we daar zo goed mogelijk op aan te sluiten. Het signaal dat statushouders/ migranten een specifieke doelgroep zijn met specifieke behoeften voor re-integratie, blijkt uit de arbeidsmarktanalyse die de gemeenten en het UWV in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond hebben laten uitvoeren. Een van de aanbevelingen van het KIS (aanbeveling A) is te zorgen voor voldoende kennis over de cultuur en achtergrond van de statushouders bij de klantmanagers/begeleiders. Dit aandachtspunt wordt meegenomen in het vakmanschap programma/ deskundigheidsbevordering voor klantmanagers en ketenpartners. Bij de verwerving van uitvoeringspartners re-integratie voor statushouders is ook specifiek gekeken naar hun kennis en kunde over de doelgroep statushouders (aanbeveling A & D).

Onderstaand treft u een beschrijving van activiteiten en voorzieningen die wij aanbieden voor de doelgroep statushouders met in het bijzonder aandacht voor de doelgroep vrouwelijke statushouders. Voor de laatste groep is er blijvend aandacht voor het hoe we hen bereiken en het aansluiten van voorzieningen bij hun specifieke behoeften.

Powervrouwen

Voor vrouwen en in het bijzonder voor vrouwelijke statushouders heeft de afdeling Werk en Inkomen in 2017 Powervrouwendagen georganiseerd. Deze dagen zijn toegankelijk voor alle vrouwen uit Haarlem met afstand tot de arbeidsmarkt. Het doel is om vrouwen die nog niet aan het werk zijn, met trainingen en workshops te motiveren om een stap te zetten richting werk of vrijwilligerswerk. Ook in 2018 worden deze Powervrouwendagen weer georganiseerd. Ongeveer 40 vrouwen (waarvan 10 vrouwelijke statushouders) hebben deelgenomen aan het Powervrouwenprogramma.

De aanbevelingen van het KIS kunnen worden gebruikt om in 2018 de Powervrouwendagen beter toe te spitsen op de doelgroep vrouwelijke statushouders. De gemeente wil in 2018 de vrouwelijke statushouders vragen om actief inbreng te leveren voor de invulling van powervrouwendagen; zodat beter wordt aangesloten bij de behoeften van de vrouwelijke statushouders bijvoorbeeld op het gebied van beroepskeuze en met betrekking tot het wegnemen van belemmeringen bij het betreden van de arbeidsmarkt (aanbeveling A). Ook wordt onderzocht hoe we hierbij gebruik kunnen maken van de netwerken voor vrouwelijke statushouders in de stad (aanbeveling D).

Netwerk Pro –programma: “Talent naar de top!”

In 2018 zijn we gestart met een intensief programma voor vrouwen uitgevoerd door onze partner Netwerk Pro. Dertig kandidaten nemen deel aan dit programma. Er zijn twee doelgroepen geformuleerd waarvan een van de voorwaarden is dat een redelijk niveau Nederlands prettig is. De doelgroepen zijn alleenstaande moeders en vrouwen die al langer dan 3jaar in de bijstand zitten. Het programma is gericht op het krijgen van inzicht in kwaliteiten en het opbouwen van een netwerk. Iedere werkzoekende krijgt een persoonlijke professionele mentor die begeleiding biedt en haar eigen netwerk aanboort met als doel het vinden van een baan of wanneer dat nog niet mogelijk is vrijwilligerswerk.

TIMNIT : Empowermenttraining Toekomst Visie

In 2017 is ook gestart met een pilot TIMNIT Training voor statushouders. De training, i.c. het werken aan een individueel toekomstplan draagt bij aan het versterken van de Sense of Coherence (SOC) en daarmee aan het mentaal welbevinden bij de deelnemers. Er heeft een evaluatie van deze pilot plaatsgevonden. Daaruit blijkt dat deelnemers gaandeweg de training veel meer zelfvertrouwen laten zien en zeggen bij de afsluiting trots te zijn op hun toekomstplan. Dit geeft hen richting en biedt handvatten in het dagelijks functioneren. Er heeft zich bij de helft van de deelnemers (15 deelnemers in totaal) een zichtbare gedragsverandering voorgedaan; zij stellen zich actief op in het vergroten van hun netwerk, stellen hulpvragen in het realiseren van hun toekomstplan en zijn constructief assertief, zij geven hun mening en nemen deel aan discussies. Vanaf september 2017 is deze training omgezet in regulier aanbod en hebben 35 statushouders deel genomen. Deze training kan bij voldoende animo door Sociale Zaken weer worden ingezet (aanbeveling C).

Haarlem Participatiestad

Gedurende het participatieverklaringstraject worden statushouders vanuit diverse invalshoeken actief geïnformeerd over democratie, rechten, plichten en participatie(kansen) in de Nederlandse samenleving (aanbeveling C). Tijdens verschillende modules wordt hier aandacht aan besteed. Met ingang van 2018 vormt Haarlem Participatie Stad de basis voor het introductieprogramma statushouders. Het introductieprogramma duurt 8 weken, 4 dagdelen per week, en wordt georganiseerd en gevuld in samenwerking met verschillende organisaties die hun expertise leveren (aanbeveling D). Statushouders worden geïnformeerd over de meest elementaire regelingen en voorzieningen en krijgen informatie over het bestaande lokale aanbod. Het programma bevat verplichte onderdelen zoals de participatieverklaring, maar ook informatie over gezondheid, activiteiten in de wijken, informatie over toeleiding naar school en werk, wonen, voeding en eetgewoontes in Nederland, sportaanbod, etc. (aanbeveling A, B, C, D). Er wordt een vertrouwde omgeving gecreëerd zodat de dialoog gezocht kan worden over onderwerpen die vaak binnen de eigen cultuur taboe zijn. De gemeente kan waar nodig accenten leggen middels maatwerk (door het aanbieden van extra modules) wanneer hier aanleiding toe is. Gedurende het programma wordt ervaring opgedaan en wordt de behoefte van de statushouders in beeld gebracht.

Zelforganisaties

Er zijn diverse (zelf-)organisaties die zich richten op vrouwen met een migratie achtergrond. De activiteiten zijn gericht op het informeren van vrouwen (aanbeveling C).

- St. Zohor: De Stichting heeft als doel de participatie van Marokkaanse en ander Arabische vrouwen te bevorderen in de Nederlandse samenleving algemeen en in Haarlem en omgeving in het bijzonder. Dit door middel van het organiseren van activiteiten die de participatie van Marokkaanse en Arabische vrouwen en de Marokkaanse en Arabische gemeenschap in zijn geheel stimuleren/bevorderen. De activiteiten zijn met name gericht op het gebied van welzijn, educatie, onderwijs, de arbeidsmarkt en hulpverlening.
- St Hilal, Turkse vrouwen (Selimiyemoskee)
- St. Delfwijk Hand in Hand specifiek actief voor vrouwen. Zij bieden voorlichtingsbijeenkomsten aan over verschillende onderwerpen zoals opvoeding en onderwijs. Ook bieden zij ontmoetingsactiviteiten.
- St. Haarlem Mozaïek. De Stichting heeft als doelstelling het bevorderen van de integratie en participatie in de samenleving van statushouders in de regio Zuid-Kennemerland. Gericht op ontmoeting, uitwisseling, voorlichting.

- EcosolEffect: In oktober is het Vrouwencafé voor Syrische vrouwen gestart. Dit is gericht op ontmoeting en bespreken van onderwerpen in eigen taal. Georganiseerd door één van de Haarlemmaatjes-koppels samen met het Wereldhuis.
- Stem in de Stad. Elke laatste maandag van de maand: vrouwenochtend; er wordt met vrouwen gesproken over diverse thema's. Daarnaast is er het nieuwe wereldhuis: ontmoetingsplek voor vluchtelingen en (ex-) asielzoekers.
- Stichting Wereldkeuken Haarlem is een restaurant waar vluchtelingen, asielzoekers en kwetsbare migranten de favoriete gerechten uit hun moederland koken, als een ode aan waar ze vandaan komen, als een herinnering aan wat zij achterlieten. De Wereldkeuken wil hen de mogelijkheid geven zichzelf te ontplooien, een sociaal netwerk op te bouwen, de rijkdom van de diversiteit in de stad zichtbaar maken en ontmoeting tussen nieuwe en oude Haarlemmers in dit restaurant mogelijk maken. De Wereldkeuken heeft als ambitie om uit te groeien tot volwaardige sociale onderneming.

Sociale coöperaties

De gemeente Haarlem stimuleert deelname aan sociale coöperaties in de stad zoals bijvoorbeeld

- Turquoise die zich richt op allochtone vrouwen/vrouwelijke statushouders die kunnen deelnemen aan het naaicafé dan wel het eetcafé van Turquoise. Dit initiatief combineert netwerken, taalleren, werkervaring op doen en (gedeeltelijk) eigen inkomen genereren (aanbeveling D).
- Ook Sûr Atelier is een sociale onderneming die werkt met statushouders. De missie van Stichting Sûr Atelier is om een inspirerende werkplek te creëren waar ambachtslieden en/of mensen met affiniteit voor een ambacht, die een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hebben, kunnen werken en leren om later zelfstandig duurzaam uit te stromen in de maatschappij (aanbeveling D).

NB Procesbeschrijving: ondersteuning op maat

Alle werkzoekenden hebben behoefte aan ondersteuning op maat bij het vinden van (betaald) werk. Met alle klanten van de sociale dienst worden gesprekken (klantbeeldgesprekken) gevoerd waarbij de mogelijkheden van de klant om te re-integreren en te participeren naar vermogen in kaart worden gebracht. Iedere klant krijgt een plan van aanpak op maat. Taal, scholing, netwerken en werkfit maken voor de arbeidsmarkt zijn voor allochtone werkzoekenden belangrijke aandachtspunten. Voor 2018 heeft de afdeling werk en inkomen daarom afspraken gemaakt met uitvoeringspartners re-integratie voor specifieke doelgroepen zoals statushouders en werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Met hen wordt gezocht naar taalstages en vrijwilligerswerk die naast een taaltraject kunnen worden ingezet. Vanuit de re-integratiebedrijven worden werkgevers voorgelicht en begeleid bij plaatsing van statushouders. Voor jongere statushouders onder de 30 jaar wordt bij voorkeur ingezet op toeleiding naar regulier onderwijs. Hiervoor is onder andere het voorschakeltraject in het leven geroepen.